

DECIZIE

04 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Luiza Gafton, Mariana Pitic

examinînd recursul declarat de către lichidatorul societății cu răspundere limitată „Aviatusplus, Ruslan Vasiliev,

în cauza civilă la cererea introductivă a Societății cu răspundere limitată „Freesia” cu privire la intentarea procesului de insolvență față de Societatea cu răspundere limitată „Aviatusplus”,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017, prin care a fost admisă parțial cererea lichidatorului Ispas Iurie cu privire la încasarea remunerației pentru perioada de activitate,

c o n s t a t ă

La data de 21 aprilie 2011, SRL „Freesia” a depus cerere introductivă în instanța de insolvență, solicitînd intentarea procesului de insolvență în privința debitorului SRL „Aviatusplus”, invocînd incapacitatea de plată a debitorului a datoriei în sumă de 1 546637 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Economice din 22 iulie 2011, a fost intentat procesul de insolvență față de SRL „Aviatusplus”, cu desemnarea lui Ispas Iurie în funcția de administrator al procesului de insolvență.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2014, a fost intentată procedura de faliment în privința SRL „Aviatusplus”, cu desemnarea lui Iurie Ispas în funcția de lichidator.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2015, a fost destituit Iurie Ispas din funcția de lichidator al SRL „Aviatusplus” cu desemnarea lui Ruslan Vasiliev în funcția de lichidator

La data de 19 aprilie 2016, ÎI „Ispas Iurie” a depus cerere cu privire la recuperarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1 043 677,52 lei.

În motivarea cererii a invocat că, în perioada 01 iulie 2011 - 19 februarie 2015, a deținut funcția de administrator al SRL „Aviatusplus”, iar pe parcursul îndeplinirii atribuțiilor de administrator a suportat cheltuieli comerciale compuse din servicii publice, de expertizare, de evaluare, servicii cadastrale, servicii poștale, servicii juridice în sumă de 81 723, 52 lei, cheltuieli de salarizare în sumă de 584 265 lei și plăți obligatorii de stat în sumă de 377689 lei, confirmate prin facturi fiscale și documentele anexate la materialele cauzei.

La data de 17 iunie 2016, ÎI „Ispas Iurie” a depus o cerere suplimentară cu privire la acceptarea onorariului de succes, solicitînd încasarea 1% din sumele distribuite creditorilor în urma valorificării și realizării masei debitoare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017, a fost admisă parțial cererea ÎI „Ispas Iurie” și a fost încasat din contul SRL „Aviatusplus” în beneficiul lui Iurie Ispas pentru perioada de activitate în cadrul procedurii de insolvență SRL „Aviatusplus” cheltuielile comerciale în baza actelor de evidență contabilă în sumă de 81 723,52 lei, cheltuieli de salarizare în sumă de 584265 lei, în total suma de 665988,52 lei. Cererea ÎI „Ispas Iurie” în partea încasării onorariului de succes și a plăților suplimentare a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 13 iulie 2017, lichidatorul SRL „Aviatusplus”, Ruslan Vasiliev a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate în partea încasării din contul SRL „Aviatusplus” în beneficiul lui Iurie Ispas a sumei de 665 998,52 lei, pentru perioada de activitate în cadrul procedurii de insolvență a SRL „Aviatusplus” cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a pretențiilor față de SRL „Aviatusplus”.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată în partea încasării sumei de 665998,52 lei considerând-o ilegală și neîntemeiată, pe motiv că, instanța de insolvență a încălcat normele de drept material.

Susține că, instanța de insolvență a pus la baza încheierii adoptate documente false prezentate de către Iurie Ispas prejudiciind creditorii SRL „Aviatusplus”.

La data de 18 iulie 2017, lichidatorul SRL „Aviatusplus”, Ruslan Vasiliev a depus cerere de recurs suplimentară, invocând că instanța de insolvență admitând parțial cererea lui Iurie Ispas nu a stabilit toate circumstanțele pricinii pentru soluționarea justă a cauzei. Astfel, nu au fost prezentate probe veridice, acte confirmative în ce privește suma de 665 988,52 lei. Nu au fost prezentate probe că Iurie Ispas a avut careva cheltuieli în legătura cu activitatea sa în calitate de administrator/lichidator al SRL „Aviatusplus”.

Totodată, instanța nu a luat în considerație faptul că, nu a fost constatat faptul că achitățile efectuate de către Iurie Ispas nu au fost reflectate în dările de seamă contabile BAS-4, Iurie Ispas a prezentat înscrisuri pe care el singur le-a semnat, fără aplicarea ștampilei, fără reflectarea datelor în dările de seamă contabile.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea insolvențății, nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, având în vedere faptul că, din materialele cauzei rezultă că recurentul a recepționat încheierea contestată la data de 07 iulie 2017, ceea ce se atestă prin recipisa anexată la materialele dosarului (f.d. 128).

La data de 31 iulie 2017, în adresa intimatului Iurie Ispas a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către lichidatorul SRL „Aviatusplus”, Ruslan Vasiliev cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 09 august 2017, ÎI „Ispas Iurie” a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat.

Susține că toate cheltuielile suportate în perioada de activitate în calitate de administrator al SRL „Aviatusplus” sunt documentate și a fost probat în instanța de judecată cu acte contabile cum ar fi, facturi fiscale, bonuri de plată, cecuri fiscale.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art.8 alin.(3) din Legea insolvenței, nr.149 din 29.06.2012, recursul se examinează în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, într-un complet de 3 judecători, fără participarea părților, în baza dosarului și a materialelor anexate la recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și pasibil de a fi admis, cu casarea încheierii primei instanțe și transmiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l admită, și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Conform art. 52 alin.(1) al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, cheltuielile procesului de insolvență includ, cheltuielile de judecată, remunerarea și cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolvenței /lichidatorului, dacă au fost prevăzute.

Art. 70 alin. (1), (2), (3), (4), (12) și (13) al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012 prevede că, pentru îndeplinirea funcțiilor sale, administratorul/lichidatorul are dreptul la remunerație și la compensarea cheltuielilor aferente.

Remunerația administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe și onorarii de succes sub formă procentuală și se achită în monedă națională, inclusiv în cazul în care remunerația se determină în funcție de creanțe/sume în valută străină.

Cuantumul onorariului fix al administratorului/lichidatorului se stabilește de către comitetul creditorilor ori, în cazul în care acesta nu este constituit, de către adunarea creditorilor prin negocieri. Acest cuantum nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie.

Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plătește lunar din patrimoniul debitorului.

Cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare și comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului.

În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvență sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art. 247. Încheierea judecătorească

se emite cu citarea administratorului/ lichidatorului, a membrilor organelor de conducere ale debitorului în a cărei obligație se cere trecerea acoperirii cheltuielilor masei debitoare, a președintelui comitetului creditorilor. Încheierea poate fi atacată cu recurs de persoanele vizate în ea. Neprezentarea părților citate legal nu împiedică examinarea cauzei.

În ce privește soluția primei instanțe cu privire la stabilirea cheltuielilor comerciale procesului de insolvență în sumă de 81 723,52 lei și cheltuielile de salarizare în sumă de 584265 lei cu dispunerea încasării din contul SRL „Aviatus Plus”, instanța de recurs o consideră neîntemeiată.

Colegiul menționează că scopul exercitării căilor de atac, constă în declanșarea mecanismului de control judiciar în privința temeiniciei și legalității actelor judecătorești emise de către instanțele inferioare. Astfel, controlul judiciar se realizează în baza argumentelor de ilegalitate sau netemeinicie invocate de către persoana interesată, cu excepția încălcărilor de ordin procedural care pot fi invocate și din oficiu de către instanța de recurs.

În acest context, Colegiul reține că conform materialelor dosarului, la data de 19 aprilie 2016, ÎI „Iurie Ispas” a înaintat în instanța de judecată cerere privind recuperarea cheltuielilor de judecată pe perioada aflării în calitate de administrator/lichidator al SRL „Aviatus Plus”.

În susținerea cererii, ÎI „Iurie Ispas”, a invocat că în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu a alocat sume pentru, întreținerea, validarea, valorificare, rezultate din menținerea, conservarea luarea în posesie, evaluarea înregistrare, salariul administratorului/lichidatorului, paznicilor, contabilului. La cererea respectivă au fost anexate un șir de facturi și documente.

În sensul respectivelor solicitări, Colegiul menționează că instanța de insolvență în motivarea încheierii recurate și nemijlocit în susținerea soluției de admitere a cererii lui Iurie Ispas de încasare a cheltuielilor comerciale și cheltuielilor de salarizare a reținut că acesta din urmă a suportat cheltuieli din cont propriu admițând ca probe facturile fiscale și documentele anexate la materialele cauzei.

Colegiul remarcă faptul că acțiunile administratorului/lichidatorului sunt reflectate într-un raport, în care sunt justificate și cheltuielile aferente, or, potrivit art. 72 alin.(1) din Legea insolvenței, la finele fiecărei proceduri, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, administratorul/lichidatorul prezintă instanței de insolvență un raport despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor de administrare a procedurii sau altor cheltuieli efectuate în privința debitorului. Baza de raport cuprinde 3 luni de activitate, raportul poate cuprinde și mai multe luni.

Astfel, Colegiul nu poate verifica dacă cheltuielile administratorului /lichidator Iurie Ispas au fost justificate în fața instanței de insolvență, deoarece la materialele cauzei nu este anexat un raport de activitate a acestuia care ar permite cercetarea respectivelor circumstanțe și ar înlătura dubiile care planează în privința acestora.

Totodată, Colegiul reține că, instanța de insolvență, ajungând la o astfel de concluzie a pus la baza emiterii hotărârii ca probe facturi fiscale, acte de evidență contabilă și alte documente.

Din materialele dosarului, însă rezultă că, înscrisurile menționate au fost puse în copii, nefiind autentificate în modul stabilit de lege.

Or, în conformitate cu art. 138 alin. (4) CPC, înscrisul se depune în original sau în copie autentificată în modul stabilit de lege, indicându-se locul de aflare a originalului. Înscrisul se depune în original când, conform legii sau unui alt act normativ, circumstanțele pricinii trebuie confirmate numai cu documente în original sau când copiile de pe documentul prezentat au cuprinsuri contradictorii, precum și în alte cazuri când instanța consideră necesară prezentarea originalului.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de insolabilitate urma să verifice veridicitatea înscrisurilor enunțate și, ulterior, să se pronunțe asupra cererii de recuperare a cheltuielilor de insolabilitate.

Instanța de recurs reiterează că, conform art. 1 alin.(1) al Legii insolabilității, procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică, circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, în conformitate cu art. 25 alin. (1) CPC, instanța trebuie să cerceteze direct și nemijlocit probele, să asculte explicațiile părților și intervenienților, depozițiile martorilor, concluziile expertului, consultațiile și explicațiile specialistului, să ia cunoștință de înscrisuri, să cerceteze probele materiale, să audieze înregistrările audio și să vizioneze înregistrările video, să emită hotărârea numai în temeiul circumstanțelor constatate și al probelor cercetate și verificate în ședință de judecată.

În acesată ordine de idei, Colegiul reține că, instanța de insolabilitate pentru a concluziona referitor la temeinicia solicitărilor privind încasarea cheltuielilor comerciale și cheltuielilor de salarizare suportate de către Iurie Ispas și quantumul acestora, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor tuturor părților din litigiu, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) CPC, iar în consecință soluția adoptată trebuie să fie certă și coerentă. Mai mult ca atât, caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată urmează a fi stabilit în coraport cu argumentele părților, circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate.

Astfel, instanța de insolabilitate urmează să-și argumenteze poziția prin prisma probelor admisibile și pertinente prezentate de părți, iar în cazul în care acestea sunt suficiente, să-și argumenteze soluția.

În această ordine de idei, Colegiul reține ca fiind întemeiate argumentele recurentului că fostul lichidator al SRL „Aviatus Plus”, Iurie Ispas solicită încasarea cheltuielilor comerciale și de salarizare în lipsa unui raport dezvăluit al activității exercitate, astfel solicitându-se încasarea cheltuielilor suportate, fără a anexa probe care ar dovedi cheltuielile suportate.

În acest context al analizei este de observat că soluția instanței de insolabilitate nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Or, obligația de motivare a hotărârii judecătorești se regăsește în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului și î-și are izvorul în dreptul oricărei

părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile și argumentele sale (CEDO, hotărârea Werner vs Austria din 24 noiembrie 1997), combinat cu dreptul părților și că aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv (CEDO, hotărârea Van de Hurk vs Olanda din 19 aprilie 1994), iar obligația de motivare a hotărârilor este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior, ca piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa încheierea instanței de insolabilitate cu restituirea pricinii la rejudecare în instanța de insolabilitate, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către lichidatorul Societății cu răspundere limitată „Aviatusplus, Vasiliev Ruslan.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2017, în cauza civilă la cererea introductivă a Societății cu răspundere limitată „Freesia” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de Societatea cu răspundere limitată „Aviatusplus” cu transmiterea cauzei spre rejudecare, în Curtea de Apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic